

KESKKONNAAMET

Urmas Sillavee
tegevdirektor
OÜ MV Turvas
mvturvas@tt.ee

Teie 9.05.2016 nr 1

Meie 9.06.2016 nr 6-3/16/7648

**Ettepanekud Saikla, Kuumi ja Piilasoo
turbatootmisalade korrastamisega kaasneva
keskkonnamõju hindamise programmidele**

Austatud Urmas Sillavee

Esitasite Keskkonnaametile avalikustamiseks Saikla turbatootmisala korrastamisega kaasneva keskkonnamõju hindamise programmi, Kuumi turbatootmisala korrastamisega kaasneva keskkonnamõju hindamise programmi ja Piilasoo turbatootmisala korrastamisega kaasneva keskkonnamõju hindamise programmi (kõik programmid koostanud OÜ Inseneribüroo STEIGER).

Vastavalt keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi nimetatud KeHJS) § 56 lg 8 enne nimetatud sätte jõustumist algatatud keskkonnamõju hindamine (edaspidi nimetatud KMH) viiakse lõpule selle algatamise ajal kehtinud KeHJS kohaselt. Kõikide turbatootmisalade korrastamisega kaasneva keskkonnamõju hindamised on algatatud enne nimetatud sätte jõustumist, mistõttu KMH menetlused viiakse läbi enne 01.07.2015 kehtinud KeHJS redaktsiooni kohaselt ja vastavale redaktsioonile on viidatud ka käesolevas kirjas. Kui KMH menetlus ei ole lõpetatud kolme aasta jooksul arvates eelnimetatud sätte jõustumisest, viiakse edasine menetlus lõpule menetluse ajal kehtiva KeHJS kohaselt.

Keskkonnaamet edastab vastavalt KeHJS § 16 lg 5 ja § 17 lg 1 oma ettepanekud ja märkused avalikustamisel olevatele Saikla, Kuumi ja Piilasoo turbatootmisalade korrastamisega kaasneva KMH programmidele.

Üldine märkus kõigi KMH programmide kohta:

1. Vastavalt KeHJS § 27 lg 1 hinnatakse maavaravaru kaevandamise lõpetamise keskkonnamõju maavaravaru kaevandamise lõpetamise projekti (edaspidi nimetatud projekt) koostamise käigus ja sama § lg 5 kohaselt kuulub KMH aruanne eraldi osana projekti juurde, millest võib järeldada, et projekt ja KMH aruanne moodustavad tervikdokumentatsiooni. Mõlemat dokumenti üheaegselt läbi vaadates saab Keskkonnaamet olla veendunud, et projekti koostamisel on arvestatud KMH tulemusi ja samas, et kõiki projektiga kaasnevaid keskkonnamõjusid on hinnatud KMH raames. Keskkonnaamet palub seetõttu koos KMH aruandega esitada KeHJS § 21 kohaseks avalikustamiseks ja KeHJS § 22 kohaseks heakskiitmiseks ka projekt ning teeb ettepaneku täiendada vastavalt KMH programmides toodud ajakava.

Märkus Kuumi turbatootmisala korrastamisega kaasneva KMH programmile:

2. KMH programmi peatükis 3 on öeldud, et koostamisel on Järise hoiuala kaitsekorralduskava 2016-2025 (edaspidi nimetatud Järise HA kaitsekorralduskava). Keskkonnaamet täpsustab, et Järise HA kaitsekorralduskava on kinnitatud Keskkonnaameti peadirektori 02.09.2015 käskkirjaga nr 1-4.2/15/380.

Märkused Saikla turbatootmisala korrastamisega kaasneva KMH programmi ja Kuumi turbatootmisala korrastamisega kaasneva KMH programmi kohta:

3. KMH programmide peatükis 4 on toodud kriteeriumid, mille lõikes keskkonnamõju hinnatakse. KMH programmi peatükis 3.5 on toodud välja mõju taimedele, loomadetele ja kaitstavatele loodusobjektidele, sh Natura 2000 võrgustikule. Keskkonnaamet palub peatükis 4 punkti „mõju loodusele“ täpsustada, et sh hinnatakse mõju kaitstavatele loodusobjektidele ja Natura 2000 alade võrgustikule.
4. Kuumi turbatootmisala teenindusmaa kattub väikeses ulatuses Järise hoiualaga ja Natura 2000 võrgustikku kuuluva Järise loodusala (Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korraldus nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri“, EE0040407). Kattuval osal on inventeeritud Järise hoiualal ja loodusala kaitstav esmatähtis elupaigatüüp rabad (7110*). Saikla turbatootmisala piirneb Koigi maastikukaitsealaga (kaitse alla võetud Vabariigi Valitsuse 18.08.2005 määrusega nr 219 „Koigi maastikukaitseala kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri“, edaspidi nimetatud Koigi MKA kaitse-eeskiri), mis kuulub ühtlasi Natura 2000 võrgustikku Koigi loodus- ja linnualana, ja seal kaitstava esmatähtsa elupaigatüübiga rabad (7110*). Mõlema turbatootmisala korrastamisega kaasneva KMH programmi peatükis 3 on öeldud, et eraldiseisvat Natura hindamist KMH raames läbi ei viida, kuna kavandatava tegevuse ehk turbatootmisala korrastamisega aidatakse kaasa Natura 2000 alade kaitse-eesmärkide saavutamisele. MTÜ Eesti Keskkonnamõju Hindajate Ühing poolt koostatud juhendi „Juhised Natura hindamise läbiviimiseks loodusdirektiivi artikli 6 lõike 3 rakendamisel Eestis“ (edaspidi nimetatud juhend) punkti 2.2.3 kohaselt võib kavandatavatele tegevustele, mis aitavad otseselt kaasa Natura-ala kaitse-eesmärkide saavutamisele ning on otseselt seotud Natura 2000 ala korraldamisega anda tegevusloa ilma Natura-hindamiseta. Sellisel juhul tuleb aga välja selgitada kavandatava tegevuse seos Natura-ala kaitse-eesmärkide saavutamiseks vajalike tegevustega, st tegevused peavad sellisel juhul olema kirjeldatud kaitse-eeskirjas, ala kaitsekorralduskavas, liigi või elupaiga tegevuskavas. Järise HA kaitsekorralduskavas, Koigi MKA kaitse-eeskirjas ega Keskkonnaameti peadirektori 14.01.2014 käskkirjaga nr 1-4.2/14/35 kinnitatud „Koigi maastikukaitseala (Koigi loodus- ja linnuala) kaitsekorralduskava 2014-2023“ ei ole nimetatud turbatootmisala korrastamist kui kaitsekorraldusega otseselt seotud või selleks vajalikku tegevust. Samuti ei ole Kuumi ja Saikla turbatootmisalade korrastamist ja raba taastamist märgitud vajaliku tegevusena „Kaitstavate soode tegevuskavas“ (http://www.envir.ee/sites/default/files/soode_tegevuskava.pdf).
5. Juhendi punktis 2.2.2 on toodud, et kui KMH on algatatud kohustuslikus korras KeHJS § 6 lg 1 alusel ja Natura eelhindamine on läbi viimata (nagu Saikla ja Kuumi turbatootmisalade korrastamisega kaasneva KMH-de puhul), tuleb Natura eelhindamine läbi viia KMH menetluse jooksul. Natura-eelhindamise läbiviimine KMH programmis on kohustuslik, kui ekspert soovib eelhindamise tulemusena jõuda järelduseni, et kavandatav tegevus ei avalda kavandatava tegevuse mõjupiirkonnas olevatele Natura-aladele olulist negatiivset mõju ning Natura-asjakohast hindamist KMH aruande koostamise käigus ei teostata.
6. Eeltoodud kirja punktides 4 ja 5 tulenevalt on Keskkonnaamet seisukohal, et KMH programmidesse tuleb lisada Natura eelhindamine, mille tulemusel on võimalik väita, et kavandatav tegevus ei avalda olulist negatiivset keskkonnamõju Natura-alale ja täiemahulist Natura hindamist ei ole vaja läbi viia.

Märkus Piilasoo turbatootmisala korrastamisega kaasneva KMH programmile:

7. Piilasoo turbaala korrastamisega kaasneva KMH programmi peatükis 3.5 on toodud: „Eraldiseisvat Natura hindamist KMH raames läbi ei viida, kuna turbatootmisala korrastamisega aidatakse kaasa Natura 2000 alade kaitse-eesmärkide saavutamisele.“ Kuna lähim Natura võrgustikku kuuluv ala asub KMH programmi peatükk 3.3 kohaselt 1,4 km kaugusel, ei ole toodud lause asjakohane.

Keskkonnaamet palub enne heakskiitmiseks esitamist KMH programme eeltoodud märkuste alusel täiendada ja parandada.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Raivo Kallas
keskkonnakasutuse juhtivspetsialist
Hiiu-Lääne-Saare regioon

Sama: OÜ Inseneribüroo STEIGER (aadu@steiger.ee)

Kätlin Kallas 452 7761
katlin.kallas@keskkonnaamet.ee

Keskkonnaameti Hiiu-Lääne-Saare regioon
Tallinna 22
93819 Kuressaare

Teie: 09.06.2016 nr 6-3/16/7648

Meie: 21.07.2016 nr 2

Saikla, Piilasoo ja Kuumi turbatootmisalade korrastamisega kaasneva KMH programmide

Saikla, Piilasoo ja Kuumi turbatootmisalade korrastamisega kaasneva KMH programmide täiendamisel arvestati teie 09.06.2016. a kirjas nr 6-3/16/7648 esitatud ettepanekutega, millele on vastatud alljärgnevalt kirjas esitatud punktide järjekorras:

1. Palute esitada KMH aruanded koos korrastamisprojektidega, et oleks võimalik veenduda, et projektide koostamisel on arvestatud KMH tulemusi ja KMH aruandes on hinnatud kõiki projektidega eeldatavalt kaasnevaid keskkonnamõjusid. Korrastamisprojektid ja keskkonnamõju hindamised koostatakse sama ettevõtte eriosakondades, mis loob head tingimused koostööks. KMH programmidesse on lisatud ekspertrühma koosseisu mäeinsener, kes on vastutav isik korrastamisprojektide koostamisel. Keskkonnaametile võimaldatakse tutvuda korrastamisprojektide vaheversioonidega. Korrastamisprojektide valmimine sõltub keskkonnamõju hindamiste heakskiitmise otsustest, seetõttu esitatakse projektide viimased versioonid Keskkonnaametile kinnitamiseks KMH aruannetest hiljem.
2. Kuumi turbatootmisala korrastamisega kaasnevas KMH programmis on täpsustatud, et Järise hoiuala kaitsekorralduskava 2016 - 2025 on kinnitatud Keskkonnaameti peadirektori 02.09.2015. a käskkirjaga nr 1-4.2/15/380.
3. Saikla ja Kuumi turbatootmisalade korrastamisega kaasnevate KMH programmide peatükis 4 on täpsustatud mõjukriteeriumi „mõju loodusele“ sõnastust vastavalt peatükis 3.5 toodule.
4. - 6. Olete seisukohal, et kuna Kuumi turbatootmisala teenindusmaa kattub väikeses ulatuses Natura 2000 võrgustikku kuuluva Järise loodusalaga ja Saikla turbatootmisala piirneb Natura 2000 võrgustikku kuuluva Koigi loodus- ja linnualaga, siis tuleb nende programmide raames viia läbi Natura 2000 alade eelhindamine. Kasutusel olevate turbatootmisalade peamine negatiivne mõju piirnevate alade rabataimestikule avaldub läbi veetaseme alanemise. Keskkonnamõju hindamistes on kavandatavaks tegevusteks turbatootmisalade korrastamine soo taastamise eesmärgil, mille käigus tõstetakse veetase maapinnast kõrgemale. See tähendab, et pärast turbatootmisalade korrastamist kuivendamise mõju Natura 2000 aladel kaitstavatele elupaigatüüpidele enam ei avaldu. Juba praeguses etapis on teada, et turbatootmisalade korrastamisega ei avaldata olulist negatiivset mõju Natura aladele.

